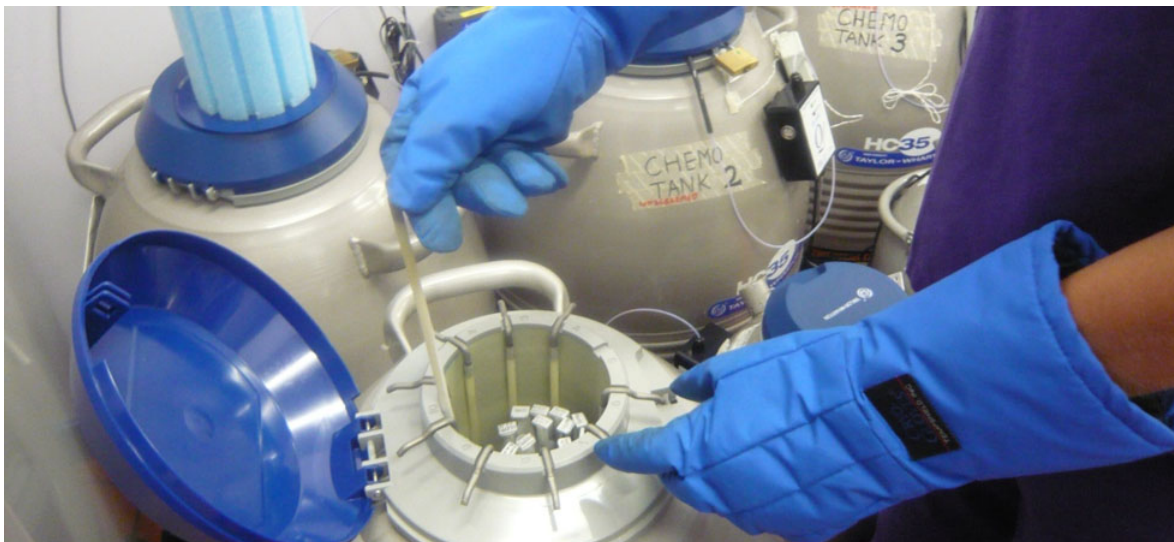

Κατάψυξη εμβρύων: τα ηθικά προβλήματα

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Η κατάψυξη υπεράριθμων εμβρύων αντιμετωπίζεται στα ορθόδοξα κείμενα ως πρακτική δημιουργούσα περισσότερα ηθικά προβλήματα από την κατάψυξη γεννητικού υλικού, που θεωρείται υποβιβασμός σε πράγμα και βάνausη μεταχείριση της πρώτης ύλης από την οποία ο Θεός συγκροτεί την ψυχοσωματική ανθρώπινη ύπαρξη και στερούμενη ηθικής

αξίας[1].

**Συνεχίζουμε την παρουσίαση σε σειρά άρθρων της μελέτης σχετικά με την Παρεμβατική Γονιμοποίηση της καθηγήτριας Μ.Ε. και θεολόγου, Χαρίκλειας Φωτοπούλου. Πρόκειται για αναθεωρημένη έκδοση του κειμένου το οποίο κατατέθηκε στο ΕΑΠ ως μεταπτυχιακή - διπλωματική εργασία με επιβλέποντες τους κ. Ν. Κόϊο και Ντ. Αθανασοπούλου*

Η αντιμετώπιση αυτή οφείλεται στο ότι με την πρακτική της κατάψυξης υποβαθμίζεται η αξία του εμβρύου ως μοναδικού και ανεπανάληπτου προσώπου με δικαιώματα και αιώνια προοπτική, αφού δεν του επιτρέπεται να φτάσει στην κατάσταση της αυτόνομης ζωής, ν' αποκαλύψει την ταυτότητά του, ν' αναπτύξει την προσωπικότητά του, να ικανοποιήσει την ανάγκη της επικοινωνίας με τα άλλα πρόσωπα και να πορευτεί προς το καθ' ομοίωσιν. Επίσης, οφείλεται στο ότι επιτρέπεται σε άλλους (γονείς ή τρίτα πρόσωπα) ν' αποφασίζουν για την τύχη των ανήμπαρων να συντηρηθούν και ν' αμυνθούν από μόνα τους εμβρύων και εκτίθενται τα έμβρυα στο κίνδυνο της ακούσιας ή εκούσιας καταστροφής[2].

Ως πρακτική ασυμβίβαστη με τη χριστιανική ηθική εμφανίζεται και η καταστροφή των κατεψυγμένων ή νωπών εμβρύων καθώς και των υπεράριθμων εμφυτευμένων στη μήτρα εμβρύων, η οποία θεωρείται αφαίρεση ανθρώπινης ζωής και σφετερισμός του δικαιώματος του Θεού να αφαιρεί τη ζωή με κριτήρια αλάθητα, υπερχρονικά και αιώνια[3] αν και υπάρχουν αντιρρήσεις και επιφυλάξεις, που βασίζονται αφενός μεν στο ότι πολλά εμφυτευμένα έμβρυα αποβάλλονται φυσιολογικά με την εμμηνορρυσία[4] αφετέρου δε στο ότι κατά την καταστροφή των προεμφυτευτικών εμβρύων δεν ασκείται εναντίον τους κανενός είδους άμεση βία.[5] Η καταστροφή των εμβρύων είναι ο κυριότερος λόγος για να εκλαμβάνεται ως πράξη ηθικά αμφίβολη η χρήση ορμονών για πρόκληση πολλαπλής ωορρηξίας και να αξιολογείται η δωρεά εμβρύων ή γενετικού υλικού ως πρακτική προτιμότερη από την καταστροφή[6] και ηθικά χρηστή, αφού δεν συνδυάζεται με οικονομικά ανταλλάγματα και αποφεύγεται η καταστροφή[7]. Ωστόσο, η προτίμηση της δωρεάς εμβρύων ή γενετικού υλικού αντί της καταστροφής δεν εμποδίζει τη θεώρησή της ως πράξης χωρίς ηθική αξία, η οποία δημιουργεί σοβαρά προβλήματα, καθώς συνδυάζεται με τις ηθικά απαξιωτικές και απαράδεκτες πρακτικές του ανώνυμου δότη ο οποίος διασφαλίζει το δικαίωμα αυτού που θέλει παιδί από άγνωστο γονέα κι όχι το δικαίωμα του παιδιού να γνωρίζει τους γονείς του, συμβάλλει στη διάβρωση του οικογενειακού και κοινωνικού ιστού[8] και διαμορφώνει τον τύπο του ανεύθυνου γονέα, που δεν έχει καμία υποχρέωση απέναντι στους βιολογικούς απογόνους του[9], της ετερόλογης γονιμοποίησης και της παρένθετης μητρότητας.

[1] Στ. Καρπαθίου, ό.π., σελ. 315.

[2] Ειδική επιτροπή βιοηθικής, βασικές θέσεις επί της ηθικής της Υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, διαδικτυακός τόπος: http://www.bioethics.org.gr/03_b.htm#5 (ανάκτηση 08-01-2013)

[3] Σ, Κυριακίδης, «Περί προγεννητικού ελέγχου» Ζωοποιός Σταυρός 81-82-83, σελ. 223-234

[4] Α. Νικολαΐδης, Θεολογικά και Ηθικά ζητήματα ως προς την Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, διαδικτυακός τόπος: http://aktines.blogspot.gr/2012/04/blog-post_5461.html (ανάκτηση 24-02-2013)

[5] Η. Tristram Engelhardt, *Τα θεμέλια της βιοηθικής. Μια χριστιανική θεώρηση*, μτφ. Π. Τσαλίκη-Κιοσόγλου, (Θεσσαλονίκη 2007), σελ. 313

[6] Β. Φανάρας, ό.π., σελ. 143, 145.

[7] Α. Νικολαΐδης, Θεολογικά και Ηθικά ζητήματα ως προς την Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, διαδικτυακός τόπος: http://aktines.blogspot.gr/2012/04/blog-post_5461.html (ανάκτηση 24-02-2013)

[8] Γ. Μαντζαρίδης, Χριστιανική Ηθική II², (Θεσσαλονίκη 2010), σελ. 592.

[9] Οι αρχές του κοινωνικού δόγματος της Ρωσικής ορθόδοξης Εκκλησίας, διαδικτυακός τόπος: <https://mospat.ru/gr/documents/social-concepts/> (ανάκτηση 25-01-2013)